

Tótok - szlovákok

"Mikor így gyökeret vertek, akkor az ott lakók intelmeire közös elhatározással kiküldték erős csapat élén Böngér fiát Borsot a lengyelek földje felé, hogy szemlélje meg az ország határait, továbbá gyepüakadályokkal erősítse meg egészen a Tátra-hegységig, s alkalmas helyen emeljen várat az ország őrizetére. Bors pedig, miután elbocsátották, jó szerencsével nekivágott a dolognak, és a nagy számban összegyűjtött parasztsággal a Boldva vize mellett várat építtetett." (Anonymus: Gesta Hungarorum)

Krónikáink fejtegetői rendszerint elsiklanak a GH idézett része fölött, pedig abból nagyon fontos következtetéseket lehet levonni. Többek között például azt, hogy ha az őslakosok intelmeire hallgatva tettek óvintézkedéseket a honfoglalók, (mert itt éppen erről van szó,) akkor egymás ellenségei semmiképp sem lehettek. Nem is voltak, hiszen az őslakosok nagyon jól tudták, kiket tisztelhetnek Árpád szkítáiban. Nincs szó nyelvi akadályokról sem, (egyetlen más krónikánkban sem,) így az is valószínűsíthető, hogy egy nyelven, vagy legalábbis kölcsönösen érthető rokon nyelven beszéltek. Feltűnő továbbá, hogy a kiküldöttek nem kijelölik, hanem csak *megszemlélik* az ország határait. Nyilvánvaló tehát, hogy a határok már a honfoglalás előtt is léteztek. Vajon miféle határokról beszélhetünk? Miután a honfoglalás idejére a hun-avar uralom kétségtelenül felbomlott, semmiképp sem lehet szó az uralkodók által kijelölt határokról, egyértelműnek látszik tehát, hogy itt etnikai-nyelvi határookra kell gondolnunk. Magyarul: ott húzódott a határ, ahonnan kezdve már más nyelvet beszéltek az emberek, és ez a határ a fentiek szerint már akkor is a Tátra hegységnél húzódott. Az is világos, hogy a Tátra túloldalán már akkoriban is a lengyelek laktak. A Felvidéken élő szlávokról, szlovákokról, szó sem esik a Gesta Hungarorumban, ilyenek akkoriban ott még nem léteztek. Létezett viszont – az előzőekből szükségszerűen következő - magyarul beszélő, nagyszámú parasztság, amellyel alkalomadtán várakat is lehetett építtetni.

Ma már tudjuk, hogy a Kárpát-medencében az újkőkor legelején elterjedt az állattenyésztés és az ekés-szántásos földművelés, ezek következményeként pedig bekövetkezett egy bizonyos „népességrobbanás”. A Magyar Nemzeti Múzeum honlapjáról azt is megtudhatjuk, hogy az Alföld település-sűrűsége már hétezer évvel ezelőtt elérte, sőt, meg is haladta a mai szintet. A földművesek a medence benépesítését követően tovább terjeszkedtek, és a vonaldíszes hazai kultúrát eljuttatták nyugaton a Párizsi-medencéig, keleten az Uralig, délen pedig Görögországig. Mindezt a régészeti leletek igazolják. Ez a békés, földműves népesség nem halt ki a későbbiekben sem, bár a rézkortól kezdődően, fokozatosan rájuk telepedtek különféle keletről visszaköltöző szkíta csoportok, de mint azt a fenti idézetből is láthattuk, nem irtották ki, és nem is üldözték el az itt lakókat még a honfoglalók sem. Ezek a földműveseket uraló harcias lovasok,

akiket kurgán, halomsíros, szkíta, honfoglaló és egyéb neveken ismerünk, már a bronzkor elején bevezették az alá-, és fölérendeltséget, a területi felosztást, ezek megvalósításának eszközeként pedig a háborút. Az így kialakított uralmi rendszer jellemezte még a feudalizmust is, ahol az uralkodó réteget nemességnek, az alávetetteket pedig jobbágyoknak nevezték. Werbőczy ezt így fogalmazta meg:

„A nemesség, amelyet többnyire a szabadok elnevezése alatt is szoktak érteni, úgy mondják, hogy eredetileg a hunnok és magyarok közt keletkezett, miután ezek Scythiából Pannoniába nyomultak, amelyet most változtatott néven, az itt lakó magyaroktól Magyarországnak neveznek.”

Ugyanezekről az itt lakó magyarokról olvashattunk a Gesta Hungarorum idézett részében is, velük építettett várat Bors vezér.

Manapság, amikor a szlovák-magyar viszonyt mindenféle ellentétek borzolják, rendkívül fontos lenne tisztázni, kik is azok a szlovákok, (tótok,) mikor és hogyan kerültek mostani élőhelyükre, és mikor, milyen viszonyban álltak a magyarsággal?

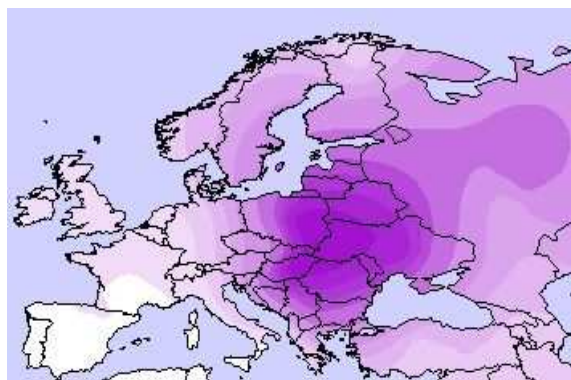
Genetikailag nem, vagy csak alig különbözünk egymástól. Ebből szükségszerűen az következik, hogy az őseink - legalább részben - ugyanazok voltak.

A magyarokat genetikailag röviden a következőképpen lehet jellemezni:

"A magyar férfiak 60 %-a az EU-19-es - őskőkorszakbeli - ősapa leszármazottja. ...A magyar férfiak további 13,3 %-a az EU-18, 11 %-a az EU-7, és 8,9 %-a az EU-4 ősapa utóda. Mindez azt jelentheti, hogy a jelenlegi magyar férfiak 93,3 %-a négy ősapától ered, és 73,3 %-a már az őskőkorszakban itt élt férfiak utódja." (Dr. Czeizel Endre: A magyarság genetikája 235. oldal, 3. bekezdés.) Az EU-19 megfelel a később szóba kerülő R1a-nak, az EU-18 pedig az R1b-nek. A genetikusok ezeket tartják a legősibb európai jelzőknek. Mai elterjedtségük:

EU-18

EU-19

Az idézett adatok a 2000-ben elvégzett Semino-féle vizsgálatok adatai, melyeket némileg megkérdőjeleztek a hazai kutatásokról 2008-ban közzétett állítások. Ezek szerint ugyanis az EU-19 aránya a magyar népességben valamivel kisebb, viszont a többi, szintén európai jelző (mint pl. az EU-18) aránya nagyobb. A lényeg azonban ezzel sem változik, mert a magyarságból így is - úgy is hiányoznak az ázsiai gének. Legközelebbi genetikai rokonaink a környezetünkben élő szomszédok: lengyelek, szlovákok, horvátok, szerbek, ukránok.

Ami a szlovákok génjeit illeti, Varga István: A magyarok gyökerei a szlovák genetikusok előadásában című írásában foglalkozik ezzel a kérdéssel, bevezetőjében a következőket írja:

„A genetikusok által közölt eredmények sok helyen meglepték a tudósokat, nem csak Magyarországon... Meglepődtek itt nálunk Szlovákiában is. Egyelőre itt sem nagyon reklámozzák a genetikai ismereteket, de legalább a tudóstársadalom nem maszatol, mint Magyarországon, ahol továbbra is keresik az ázsiai géneket, és megpróbálják bizonyítani az ázsiai eredetet. Erre utal az alábbi részlet a Magyar Tudomány 2008/10. számából, Archeogenetika és a honfoglalás kor népességtörténete címszó alatt. „Figyelmeztetőleg tekintsünk a morfológiai, antropológiai kutatás azon zsákutcájára, amely „keleti” elemeket keres a honfoglaló népesség összetételében, különös tekintettel a gazdagon, klasszikus leletanyaggal temetkező népelemekre, mintegy előre meghatározva a levonható, levonandó konzekvenciák többségét. Ugyanakkor nem veszi figyelembe, hogy az „ázsiai”, pontosabban mongolid morfológiai összetevők állandó keresgélése, a régészeti megfigyelésekkel való kényszeres összevetése, az ázsiai eredet minél nagyobb arányú, szinte „elvárt” kimutatása mint tudományos megközelítés, már az avarok kutatása kapcsán csődöt mondott... Ezért úgy gondolom, hogy a jóval rosszabbul adatolt 10. század tekintetében sem érdemes a kutatásokat az ázsiai elemek arányának szüntelen keresgélésével és ismételtetésével mellékvágányra terelni.“ (Új módszer, régi problémák.)

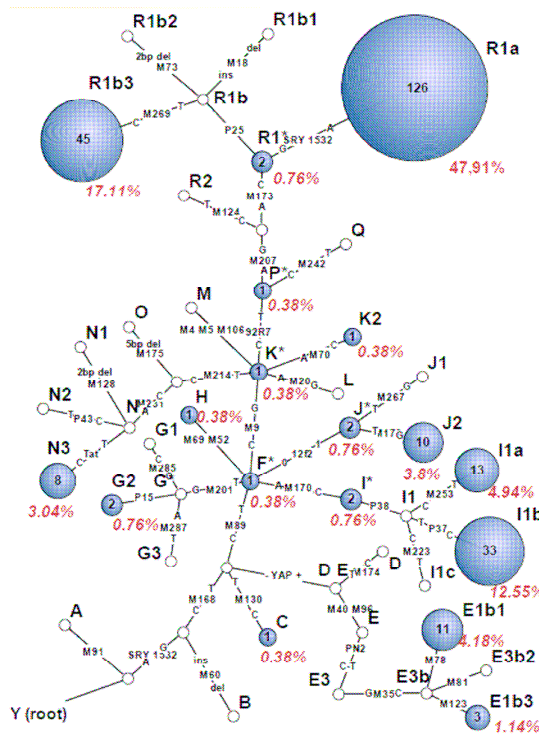
Valóban nem érdemes, sőt, kimondottan káros.

Milyen következtetéseket vontak le a szlovák genetikusok? – folytatja Varga István.

Megpróbálom megmutatni a pozsonyi Komenský Egyetem genetikai szakon előadó prof. doc. RNDr. Vladimír F E R Á K, CSc. előadásának a vázlatán. (Az előadás 2008 október végén volt.) Megtalálható az alábbi helyen:

<https://www.vedatechnika.sk/SK/VedaASpolocnost/NCPVaT/Stranky/CoHovoriDNAoGenetickyhKorenochSlovenskejPopulacie.aspx>

Az alábbi képen a szlovák népesség ábrája látható. Mint már említettem, az EU-19 megfelel az R1a-nak, az EU-18 pedig az R1b-nek.

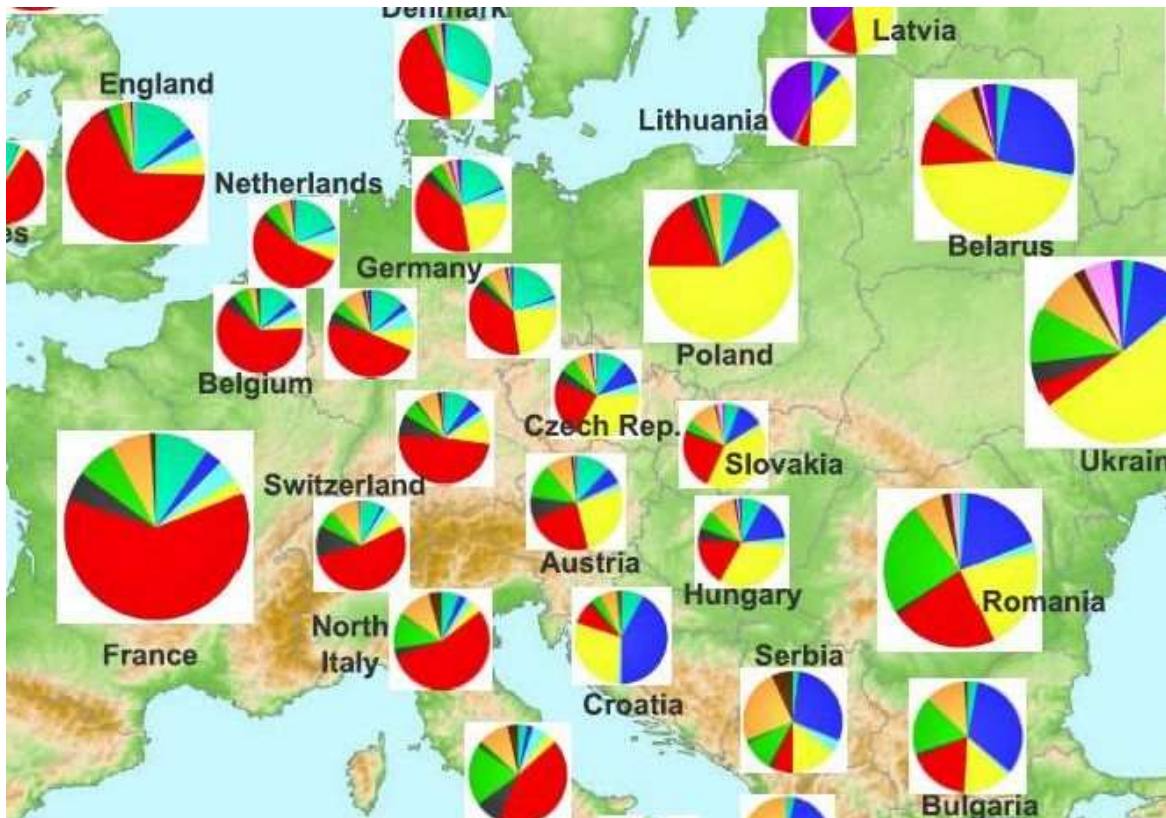

Hlavné Y-DNA línie v slov. populácii

- Najčastejšou líniou je R1a, ktorá je a najčastejšia v Európe spolu s R1b (65%)
- Spoločný predok R1 žil pred 35-40 000 rokmi
- Línia I – 22 % - pôvod z oblasti Balkánu - 22 000 rokov
- Línie J a E, ktoré sa považujú za markery neolitickej migrácie, majú početnosť cca 10%
- Línia N3 – 3 % (severná a východná Európa)

(Autor: Mgr. Marián Baldovič)

Nézzük ugyanezt a legújabb európai géntérképen (2010 február):

Jól látható, hogy a szlovákok genetikailag majdnem ugyanolyanok mint a magyarok. Nem csodálkozhatunk tehát a professzor következtetésein:

Závery

- „Genetické korene“ takmer 85% slovenskej populácie siahajú do mladšieho paleolitu, t.j. do doby pred 20 až 50 tisíc rokmi
- Teda predkovia väčšiny z nás žijú v Európe už desiatky tisíc rokov
- Asi 10% populácie má neolitický pôvod (pred 10 tis. rokmi – prišli s neolitickou poľnohospodárskou migračnou vlnou)
- Iba zvyšných cca 5% sú (asi) potomci neskorších migračných udalostí
- V Európe je malá korelácia medzi jazykovou a genetickou mapou: migrovali skôr kultúry ako ich nositelia
- Svojím genetickým zložením sa slovenská populácia v zásade neodlišuje od ostatných (stredo)európskych populácií
- **Slovákov z nás robí jazyk a kultúra, nie však genofond**
- Je teda úplne v poriadku, že o pár týždňov vstúpime do eurozóny 😊

-A szlovák népesség 85 %-ának genetikai gyökerei a kései paleolitikumba nyúlnak vissza, t.i. 20-50000 évre visszamenőleg.

-Ez azt jelenti hogy nagyrészünk elődei már több tízezer éve itt élnek.

-A népesség 10 %-a származik a neolitikumból, ők a neolitikumi mezőgazdasági migrációval jöttek.

-Csak a fennmaradó kb. 5 % a későbbi bevándorlók utóda.

-Európában kicsi az azonosság a nyelvi és a genetikai térkép között, inkább a kultúrák vándoroltak, mint a képviselői.

-A szlovák népesség genetikai összetétele semmiben sem különbözik a többi közép-európai népétől.

-Szlovákká a nyelvünk és a kultúránk tesz, nem a génjeink.

-Rendben van, hogy néhány hét múlva csatlakozunk az eurozónához.”

Szlovákká tehát a nyelvük és a kultúrájuk teszi a szlovákokat. Már csak az a kérdés, mióta létezik a szlovák nyelv, és miféle az a szlovák kultúra?

Varga István így folytatja: „Az adatokból egyéb következtetéseket is le lehetne vonni... Egyelőre csak a szlovák Augustín Marian Húska merete feltenni a kérdést: ha Közép-Európában mindannyian őslakosok vagyunk, akkor kik, és miért találták ki a nagy népvándorlási elméletet? Nem válaszolja meg, lebegni hagyja. Szerintem ezt a kérdést nem is a szlovákoknak kellett volna feltenniük, hanem a magyar szakembereknek, mert - hivatalos történelmünk szerint -

nekünk kellett hont foglalni, hogy visszatérhessünk oda, ahol évtízezredek óta őslakosok vagyunk. Az előadás szerint, ezt még a szlovákok sem vitatják.”

A genetikai adatoknak perdöntőnek kellene lennie az eredet-kérdést illetően, de természetesen ezt is következetesen figyelmen kívül hagyják azok, akik a tényeket mindig a saját elméleteikhez igazítják. Ezért fújják a szlovák szélsőségesek máig azt, hogy a magyarok ázsiai betolakodók, miközben hazai társaik a szlovákokat tartják középkori-újkori beszivárgóknak. Közös érdekünk a múlt tisztességes tisztázása, mert enélkül nem lesz megbékélés soha, csak a nevető harmadikként egymásnak uszítók kuncognak ezután is a markukba. Közös eredetünkből adódó közös múltunk felderítése nem lesz egyszerű feladat. Mindez nem is egy-két amatőr kutató dolga, de amíg a hivatalos magyar és szlovák történészek tapodtat sem mozdulnak az „indoeurópai-finnugrista” alapokról, addig csak magunkra számíthatunk. A kezdő lépés megtételére teszünk most egy rövid kísérletet.

Genetikailag olyan, hogy „szláv” nem létezik, de nincs „indoeurópai” sem. Egyszerűen nincsenek olyan mutatók, amelyeket szlávoknak lehetne nevezni, és amelyek alapján a többi néptől (mint mondjuk a magyaroktól) el lehetne őket különíteni. Teljesen egyértelmű tehát, hogy a „szláv” a kategória egy mesterséges kategória, az „indoeurópai” nyelvészet idejétmúlt alkotása.

Bár manapság a szláv szót a latin sclavusból eredeztetik, a sclavus eredetileg nem egy bizonyos népet, hanem szolgát, segítőt, segédet jelentett. Éppen azokat illették ezzel a névvel, akik önálló állam létrehozásához gyengék lévén, valamilyen más uralom alatt éltek, mint például a Kárpát-medence szkíta uralom alatt élő földművesei. Hogy a sclavus szó mennyire nem fedti a mai „szláv” értelmezést, jól mutatja Gyermek Lajos első hadjárata: az Elba völgyében élő sclavusok ellen vezette seregét, és a fennmaradt leírás szerint hadjáratában csehek és lengyelek is segítettek. Mai fogalmaink szerint éppen ezek a segítők lennének a szlávok, kik ellen hadakozott hát akkor Gyermek Lajos? A Kr.u. VII. század körül a Balkánon élő hasonló szolganépek körében, bizánci megbízásból terjeszteni kezdtek egy keresztény vallási irányzatot, amelynek hívei önmagukat Isten szolgálóinak nevezték. Itt lehet összefüggést találni a szláv és a sclavus szó között. Ennek a vallási irányzatnak külön liturgiai nyelvet dolgoztak ki, ehhez igazították hozzá később a mai szlávoknak tartott nyelveket. Az igazi cél máig homályban maradt, de hogy eredetileg például a szlovák nyelv közelebb állt a magyarhoz, mint a mai „szlávhoz”, az korrekt összehasonlítás alapján ma is bizonyítható. Ld., Varga Csaba ide vonatkozó írását!

Az ókori-kora középkori történetírók slave-jai tehát nem voltak mások, mint egyszerű földművesek, akiket a réz-, és bronzkortól kezdve megjelenő különféle harcias csoportok Európa-szerte leigáztak. Ez a folyamat évezredekig tartott, és amikor már minden terület foglalttá vált, a hatalmon lévők egymás területeinek

elfoglalásával próbálták azok földjeit és szolganépeit megszerezni. Nagyon jó példákat találhatunk erre is a Gesta Hungarorumban, nézzünk most ezek közül egyet! Abban bízva, hogy az általa uralt terület egy részét önként átadva, harc nélkül megtarthatja a többit, Salán vezér területet – és vele együtt népeiséget – adott át Árpádnak:

„...Salán vezér Árpád vezérnek különféle ajándékokon kívül nevetni való tréfaképpen küldött még két korsót tele a Duna vizével meg egy nyalábot Alpár homokjának a java fűvéből. Azonfelül átengedve a Sajó folyóig terjedő földet lakosaival egyetemben. Erre Ond és Ketel hamarosan megjöttek Árpád vezérhez Salán vezér követjeivel együtt; a küldött ajándékokat átnyújtották, és értesítették, hogy a földet összes lakosaival együtt megkapta adományban Árpád vezér.”

A görögök megjelenése óta a földműveseken uralkodó csoportokat két fő részre oszthatjuk: délen fokozatosan terjeszkedtek a görög, majd a római rabszolgatartók, Európa közepétől északra és keletre pedig a szkíták, akiknek közeli rokonai voltak a fokozatosan nyugatra szoruló kelták is. A szolganép szempontjából nézve nem volt mindegy, hogy kik uralkodnak rajtuk, hiszen amíg a szkíták köztudottan igazságosak voltak, nem csak elvettek, de adtak is cserébe sok mindent, addig például a görögök vagy a rómaiak a legkegyetlenebb rabszolgatartók hírében állottak. Ezért választotta a Kárpát-medence földművelő népe is lehetőleg a szkítákat.

Ha a szlovákok őseit keressük, más néven kell keresnünk őket. Nevük egészen a közelmúltig - nyelvük tudatos elszlávosításáig, - nem véletlenül, a tót volt. Ez az indoeurópaiság hívei szerint a teutonnal lehet azonos, de valójában a „thuat”, (azaz tót) a régebben itt élt gepidák önnevezése volt. A Dél-Dunántúlon élő Tót családnevű emberek ma is inkább Tuót-nak, Thuót-nak ejtik a nevüket, erről bárki meggyőződhet, ha meghallgatja ezeket az embereket. Ahogy Ács Zoltán írja a Nemzetiségek a történelmi Magyarországon c. könyvében, „Az elnevezés a gepidák saját népevéből (thuat) hagyományozódott arra a népelemre, amelybe végül a gepidák is beolvadtak.”

Azt is gondolhatnánk, hogy a szlovákok mind a gepidák utódai, de valójában csak részben azok, hiszen amint az a génjeikből is látható, túlnyomórészt ők is ugyanannak a földműves ősnépnek a leszármazottai, mint a magyarok. Őstörténetük hasonló a miénkhez, csak ők a medencén belül olyan területeken éltek, ahol a gepida szkíták voltak az urak. Idővel – akár a többi szkíta nép – a gepidák is átadták a vezető szerepet másoknak, majd szép lassan ők is beolvadtak az őslakók közé.

Nézzük ezek után, hogy mit tudunk a gepidákról? Mi sem természetesebb, mint hogy hivatalosan őket is valamiféle idegeneknek, germán-indoeurópai törzsnek állítják be, pedig a kortárs történészek egyértelműen megírták, hogy a szkíta

népekhez tartoztak, akár a szarmaták, a dákok, a hunok, az avar-hunok, vagy a honfoglalók. Életmódjuk, kultúrájuk, szokásaik, harcmódoruk alapján ez egyértelműen bizonyítható. Minden korabeli leírás szerint Attila leghűségesebb harcosai voltak, még Catalaunumba is elkísérték. Sőt, olyan történetíró is akad, aki szerint maga Atilla is gepida volt.

Ha a gepidák önmagukat tótoknak tartották, tótoknak nevezték, akkor nyilvánvaló, hogy a gepida szó a nép külső megnevezése. Práczki István szerint ez nem más, mint a gyepüdák, (gyepü-dák) görögös fordítása-ferdítése. Első ránézésre komolytalannak tűnik a szófejtés, de az kétségtelen, hogy ha latinul vagy görögül megpróbáljuk leírni a gyepüdák szót, gepydac-ot (vagy valami hasonlót) kapunk. Ugyanilyen szóferdülés lehet a jászok (jászik) görögös megnevezése is: a jazig, ami tény. (Jászvásárt még a XVII. században is Forum Jazigumnak hívták latinul.) Az egyes szám-többes szám mindkét esetben összekeveredik. Ezek szerint a gepidák egyfajta határőrizeti szereppel megbízott dákok lehettek. Práczki szerint a kvádok (quad-ok) is dákok, csak a nevüket fordították meg a rovásírást fordítva olvasók. Ez esetben még érdekesebb a dolog, hiszen a kvádok már a rómaiak idején is a Felvidéken laktak, és az alföldi szarmaták éppen az ő segítségükkel verték ki innen a rómaiakat.

A gepidák valóban közeli rokonai lehettek a dákoknak, mert azok bukása után a régi Daciában alapítottak új hazát, - állítólag - Gepidia néven.

Gallina Zsolt, Szentes környékét kutató régész szerint a gepidák az antik szerzők érdeklődésétől egészen a Kr. u. 3. századig távol maradtak. A velük ellenséges gótok történetírója, Iordanes írt róluk először, meglehetősen ellenségesen, de számunkra talán mégis tanulságosan:

„(Dacia feladása után...) a vad hegyektől és sűrű erdőségek övezte szállásterületükről megpróbáltak kitörni a támadóan fellépő gepidák.“ Ezek szerint a gepidák erdős-hegyes tájakon laktak. Feltehetően a Kárpátok közelében.

Gallina szerint „A 4. század legvégétől új régészeti emlékművek jelentkeznek a Körösöktől délre, a Tiszától keletre. Ezt a csoportot a korábbi kutatás gepidának illetve gepida-szarmata keverékű népességnek fogadta el. Ma már inkább germán vagy alán hatásról és divatjelenségekről beszélhetünk. Nehéz eldönteni, hogy a germán hatás milyen formában jelentkezett; divatváltás, szórványos betelepülés, vagy expanzió. A 4-5. század fordulóján mindenestre sokszínű régészeti műveltség alakult ki e tájon, amit különböző etnikai csoportok (szarmaták, alánok, gepidák, hunok, gótok) alkottak. Régészeti hagyatékukat azonban nem tudjuk különválasztani.“

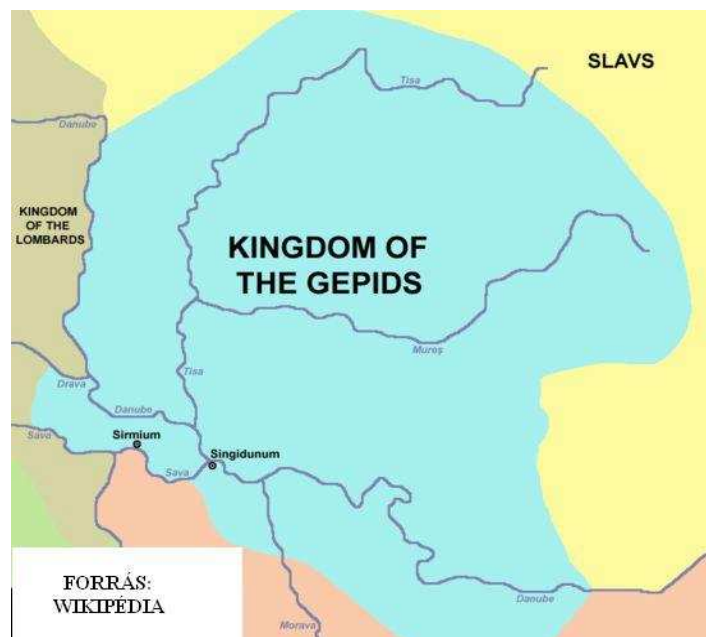
A germán hatás természetesen mese, mert ahogy már említettem, a Kárpát-medence szkíta érdekeltségbe tartozó övezet volt. Sokkal valószínűbb, hogy a szkíta népek kultúrája hatott a később gemánnak nyilvánítottakra is. Nyilván

nem véletlen az sem, hogy az említett területen még ma is jelentős a tót (szlovák) kisebbség létszáma.

„A hun terjeszkedés hírére a gepidák többsége tiszántúli hazájában maradt.“ – folytatja Gallina. Mi sem természetesebb, hiszen valójában rokon népek voltak. (Na persze ha tényleg germánok lettek volna...) „A hun királyi központ a 420-as években került a Kárpát-medencébe, a gepida szállásterület azonban megmaradt. A hunok árnyékában élő gepidák a helyi béke előnyét és a hun konjunktúrát kihasználva „láthatatlan” hatalommá nőttek. Harcosaik a hun hadsereg egyik legerősebb részét alkották. A gepidák élére a hunok megbízásából rendelt teljhatalmú vezető rendíthetetlen hűsége és éles elméje miatt a legbefolyásosabb szövetségesként vehetett részt *Attila* hun nagykirály tanácsában. Atilla halála után az örökségen marakodó fiak ellen felkelés tört ki a megerősödött gepidák vezetésével. A gepida-liga 454-ben legyőzte az ellenfeleit. A győzelem után a gepidák megszerezték a Kárpát-medence keleti része feletti hegemoniát, az egykori Daciát (Erdélyt), Bánátot, az Olt mentét és feltehetően, a Duna-Tisza köze keleti sávját is.“

„A hódítást a Keletrómai Birodalom is kénytelen volt elismerni, amelyet 100 fontos aranysegély is megpecsételt.“ – írja Gallina.

A minden más népet leigázó, mindenkit kifosztó rómaiak természetesen nem fizettek segélyeket senkinek. Akiknek mégis fizettek, azokat nem tudták legyőzni, nekik éppen azért fizettek, mert tőlük vereséget szenvedtek. Ezt viszont nem lehet segélynek nevezni. Ezt akkoriban békeadónak hívták. Békeadót fizettek a kelet-rómaiak (azaz a bizánciak) a hunoknak, a gepidáknak, az avar-hunoknak, de még a honfoglalóknak is.

Az avarok beköltözésekor, illetve a langobárdok kiűzésekor a gepidák előkelői nyugatra húzódtak, elfoglalva a Dráva és a Száva közötti területet. (A keleti részen átadták az uralmat a rokon avaroknak.) Ez a terület a magyar forrásokban már Tótország néven szerepel, itt-ott egészen a XIX. századig!

Tótországot idővel átkeresztelték Szlavóniára, így aztán ma már ezen a néven ismerjük.

Hivatalos történelmünk a gepidákat az avarok megjelenése ürügyén „természetesen” eltünteteti, mint ahogy minden más népet is eltüntet, amikor megjelenik itt egy újabb népcsoport. Gátlás nélkül állítják, hogy az avarok (meg a langobárdok) kiirtották a gepidákat, de természetesen ez sem igaz. Fehér Mátyás Jenő: Az avar kincsek nyomában c. könyvében a következőket olvashatjuk róluk:

„Az avar fejedelmi kincsek arany állományát... a gepidák aranytermelése is fokozta. Mióta Baján nagyfejedelem megszállta Gepidiát, a Tisza-Maros szögletektől egészen Erdély havasáig szoros együttműködés alakult ki a hódítók és a meghódítottak között. Az avar segédcsapatokban mindenütt ott találjuk a gepidákat. Az együttélés még a XI. században is kimutatható.” A gepidák továbbélését bizánci források is megerősítik, Csallány Dezső szerint még a hazai kora-középkori oklevelekben is megtalálhatók a nyomaik. Vezető szerepüket persze elveszítették, a gepida királyi kincsek is avar kézbe kerültek, ezeket

viszont Boccaslabra avar mágus hét gepida segítőjével Bizáncba csempészte. További sorsuk ismeretlen. F. Mátyás Jenő szerint a gepidák nemesfém bányászata valóban igen jelentős lehetett, ötvösműhelyeik gazdag hagyatéka is ennek bizonyítéka. Lehetséges, hogy a szóban forgó időben a felvidéki bányákat is a gepidák üzemeltették, bár erre nincs közvetlen utalás.

Egy közelmúltbeli régészeti feltárásról pedig a következőket írják:

„Gepida harcosok szolgálták az avarokat... A régészek által a legnagyobb területű magyarországi ásatás során feltárt objektumok közül kiemelkedett a Tiszagyenda határában egy avar szolgálatban álló gepida nemzetségfő sírja, amelyet a régi Tisza egyik holtágának medrében találtak. A harcos mellé kétélű kardját, ezüstberakásos vascsatos, szíjvéggel és veretekkel díszített övét, aranyozott bronzszegecsekkel díszített pajzsát, nagyméretű bronz ivóedényét és vaslándzsáját helyezték el. A sírtól öt lépésnyire megtalálták a nemzetségfő veretekkel díszített felszerszámozott áldozati lovát és kutyáját.“

<http://www.mult-kor.hu/cikk.php?article=15458>

A szövegből világosan kitűnik, hogy a gepidák tényleg nem haltak ki az avarok idején, és kitűnik az is, hogy ők is szkíta módra éltek – ha egyszer fegyverrel és lóval temetkeztek.

Tótországból (Szlavóniából) aztán, a török támadások idején rengeteg embert telepítettek át a dunántúli megyékbe, majd a megszállás idején még tovább, a Felvidékre. Nyelvi problémákról még ezidőtájt sem olvashatunk. Valószínű, hogy a török betörések hatására áttelepíteni se nagyon kellett, menekültek az emberek maguktól, és részben így kerültek a tótországi tótok Észak-Magyarországra. A török kiűzése után Mária Terézia Horvátországhoz csatolta a szóban forgó területet, így lett vége végleg a gepidák országának, a déli Tótországnak.

Kétségtelen tény, hogy a Fevidék lakói megörökölték a gepidák „tót” nevét, így feltehetően igaza van Ács Zoltánnak abban, hogy a gepidák minden valószínűség szerint a ma szlováknak nevezett népcsoport ősei közé olvadtak be. A gepidák nyelve nyilvánvalóan hatott az utóbbiakra, így alakulhatott ki a tót nyelvjárás (tájnyelv,) ami még a török időkben is közelebb állt a magyarhoz, mint mai – elszlávosított - utódához. John Nethem szerint a tíz legismertebb szlovák név kivétel nélkül magyar eredetű:

Név	a vezetéknev viseloinek száma
Horváth, Horvát	30. 100
Kovács, Kovac	29. 500
Tóth, Tót	20. 900
Nagy, Nad	20. 000
Balázs, Baláž	14. 500
Molnár	11. 000
Balogh, Balog	11. 000
Lukács, Lukác	9. 900
Szabó, Sabo	-

Az erősen titkolt „összláv” dokumentumok szavai kísértetiesen emlékeztetnek a magyar szavakra. Így például a szerda már az összlávban is „serda” volt, ebből lett - szerintük - később a szreda, (stb,) majd a magyarok ezt átvevén újfent szerdát csináltak belőle. Ebből is az következik, hogy a közös ősnyelv igazából a magyar volt, vagy legalábbis ahhoz állt közelebb, és a szláv nyelv, illetve a „szlovák nyelvjárás” volt az, amelyik ehhez képest nagyon megváltozott. Csak a történelem tudatos átformálásának köszönhető az is, hogy a későbbi évszázadokban a tót név eredete is fokozatosan homályba veszett.

Többé-kevésbé ismert, hogy a Habsburgok az oszd meg és uralkodj elve alapján igyekeztek szembeállítani a magyarországi kisebbségeket a magyarsággal. Ennek az ármánykodásnak egyik eleme volt a nemzetiségi nyelvek "felkarolása" a magyar nyelvmozgalom ellenében .

Génjeink összehasonlítása alapján arra a következtetésre jutottunk, hogy a szlovák és a magyar ősök egykor ugyanazok voltak, ebből pedig nagy valószínűséggel az is következik, hogy ugyanazt a nyelvet beszélték. Midkettőnk nyelve ennek az ősnyelvnek az utóda. Nem csoda tehát, ha szókészletünkben ezres nagyságrendű a rokonítható szó, de ennek ezek szerint nem az az oka – mint amit a finnugrista nyelvészek állítanak - hogy mi ezeket mind átvettük a „szlávoktól”. Nem kellett átvenni egyikünknek sem, örököltük őket mindketten. (Valójában sokkal többen, de itt és most csak rólunk van szó.) Tény viszont, hogy a nyelveink valamiképpen mégis megváltoztak, és mára szinte alapvetően különböznek. Ennek okait és módját a tényekre alapuló korrekt nyelvvizsgálatoknak kell majd tisztázni.

A honfoglalás előtti időkből írott emlékünknél jóformán alig akad. Kimondottan magyarul megírt szöveg még a későbbi évszázadokból sem maradt fenn, eltekintve természetesen a latin betűkkel, idegen helyesírással összekínlódtt néhány nyelvemlékünkötől, amelyekből mindenki olyan következtetéseket von le,

amilyet akar. (Állítják például egyesek, hogy a hamut a Halotti beszéd bizonyossága szerint annak idején chamou-nak mondták. Magától értetődik, hogy ez képtelenség.)

Amit biztosan tudunk, az a már említett Habsburg mesterkedés, ennek egyik jellemző eseménye volt, amikor 1784-ben II. József nyelvrendelete a német nyelvet tette hivatalos államnyelvvé Magyarországon. Ellenreakcióként beindult a magyar „nyelvmozgalom”, aminek eredményeképpen II. József halála után a magyar országgyűlés és a megyegyűlések hivatalos nyelve is a magyar lett. Amikor aztán a közhivatalokban is alkalmazási feltétellé vált a magyar nyelv ismerete, a nemzetiségek egyre határozottabban kezdték ellenezni ezt a „magyarosítást”. Ezt az időszakot Európában a romantika szellemi áramlata jellemezte. Több volt ez, mint irodalmi vagy stílusirányzat, magatartást is jelentett, amely áthatotta a politikát, a közéletet, a történelemszemléletet és a tudományt is. Magától értetődik, hogy ez az áramlat a hazai nemzetiségeket is magával ragadta. A magyar példa őket is az önállósodásra sarkallta, náluk is megjelentek a nyelvi mozgalmak, beindult a múlt kutatása, az őskeresés, és mindezekkel együtt egyfajta rivalizálás. Ennek során kerültek szembe a magyarsággal, amelynek múltja felülmúlhatatlannak tűnt a ködbevesző őstörténettel rendelkező népcsoportok számára. Nem maradt más lehetőségük, mint mesterségesen felépíteni a mítoszt, egységesíteni, továbbfejleszteni a nyelvet, és ha lehet, elvenni mindent a magyaroktól. Ezt a helyzetet aknázták ki a bécsi udvar, amikor a magyarokkal szemben minden eszközzel támogatni kezdte a nemzetiségi törekvéseket.

A szlovákokat és a szerbeket a magyarok nem ismerték el nemzetiségként, mert a magyar országgyűlés leszögezte: „...magyarnak tartván őket is, mint kik egyazon hazai földön születtek, vagy telepedtek le állandóan csak ugyanazon jogok illethetik meg őket, mint a magyarokat.”

Ugyanolyan elbírálás alá estek tehát, mint a magyarok. Ennek éppen az volt az oka, hogy a tótok már a honfoglaláskor is itt éltek, és így részét képezték annak a népességnek, amelyre a honfoglaló szkíta-hun nemesség rátelepedett. Így a tót nemesség is értelemszerűen „magyar” volt.

A „szlovák” eredetkutatók Pribina és Szvatopluk mesebeli figuráiban, és a Nagymorva-birodalomban vélték felfedezni a saját őseiket és őstörténetüket, de nem riadtak vissza attól sem, hogy a szláv nyelven beszélő(!) Nagy Sándor által adományozott kiváltságlevélre hivatkozzanak. A mitizálás és etimologizálás legismertebb figurája Ján Kollár volt, aki a horvát Ljudevit Gajhoz hasonlóan egy új nemzeti nyelvben látta az önállósodás biztosítékát. Kollár az 1830-as években építette ki kapcsolatait a cseh, a horvát és a szerb mozgalom ideológiai vezetőivel. Az ő nevéhez fűződik a pánszlávizmus koncepciójának elterjesztése is. Kollár követője volt Ludevit Stúr, aki az új nyelv helyesírását cseh mintára átalakította. 1845-ben jelent meg először néhány könyv az új „szlovák” nyelven.

A kultúrát illetően jelenleg mindkét részről a teljes kisajátítás igénye a jellemző, ami természetesen tarthatatlan. Olyan ez mint egy rossz válóper, ahol férj és feleség egyaránt igényt tart mindenre. Együttélésünk az eddig feltételezetteknel jóval hosszabb idejűnek tűnik, nem csoda hát, ha mindketten ugyanarra tartunk igényt, és ha mindketten ugyanazt tudjuk csak felmutatni. (Ezért hasonlít például a szlovák címer is a magyarra.)

Vegyünk egy példát:

Juhász Zoltán, A zene ősnyelve című könyvében a magyar népzenet összehasonlítja többek között a szlovákkal is. Az általa kidolgozott módszer objektív és korrekt, mert a zenét meghatározó jellemzőket a számítógép nyelvére lefordítva, modellezhetővé teszi őket. A kapott „térképeket” összevetve eldönthető, melyik népzenenek mennyi köze van a többihez.

„Az elemzés eredménye meglepő: az ősnyelvet alapvetően meghatározó formák mind ott élnek a magyar népzeneben ma is... a Kárpát-medence központi helyet tölt be Eurázsia zenei térképén. Másként mondván: a Kárpát-medence a zenei ősnyelv keletkezési helye.”

„A magyar és a szlovák népzene kapcsolatairól Bartók tanulmányai óta pontos ismereteink vannak, így a most kimutatott rokonságnak talán leginkább a szorossága és a dallam-térképeken megnyilvánuló átfogó strukturális érvénye mondhat újat... A szlovák típusok által gerjesztett közös típusok mindhárom esetben a magyar mintázat részalmazát képezik, tehát kimondhatjuk, hogy a szlovák népzene jellemzően a magyaron keresztül kapcsolódik az ősnyelvekhez.” – írja Juhász Zoltán.

Véleményem szerint ugyanerre az eredményre jutnánk akkor is, ha a kun, a matyó, vagy a székely népzene elemeznénk, hiszen az ősszmagyar kultúra ezek összességéként nyilvánvalóan gazdagabb mindegyiknél.

Nem mondhatunk mást, az elszlávosodás előtti tót kultúra nyilvánvalóan része volt a magyar kultúrának. Az eltávolodás csak az utóbbi évszázadok ármánykodásainak tulajdonítható, amikor is a magyar-ellenes Habsburgok mindent megtettek azért, hogy akit csak lehet, az ellenségünké tegyenek. I. Lipót már a XVII. század második felében kijelentette hogy a Felvidéket a cseheknek, Erdélyt az oláhoknak, Délvidéket pedig a szerbeknek adja, a maradék népeket pedig koldussá teszi, majd elnémetesíti. Úgy tudjuk, hogy a Rákóczi-szabadságharc idején (1703-1711) felrobbantották az összes magyar várat, de még a nagyobb templomokat is. Valójában azonban csak a trianoni határokon belülieket robbantották fel, a többit megkímélték. Vegyük észre: Habsburg Lipót elhatározásának megfelelően, már a Rákóczi-szabadságharc idején is a trianoni országrablást készítették elő az ellenségeink.

Ezek az ellenségek azonban nem a tótok voltak, közös érdekünk tehát a közös múlt tisztázása, hogy végre megszűnjön a közöttünk lévő, mesterségesen szított ellenségeskedés.

Tóth Imre 2010. 03. 04